

Regeling kansrijke wijk (tweede tranche)

(Versie 16 mei 2025 ten behoeve van internetconsultatie)

TOELICHTING

Algemeen deel

1.1 Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid en bijbehorende middelen

In een aantal gebieden in Nederlandse steden staan de leefbaarheid en veiligheid onder druk en zorgt een opeenstapeling van problemen voor extra uitdagingen, zoals werkloosheid, schulden, armoede, onderwijsachterstanden, woonproblematiek, slechte gezondheid, overlast en onveiligheid. Veel mensen leven van een uitkering, hebben schulden, zijn klein behuist en hebben (jeugd)zorg nodig. Ofschoon er in deze gebieden hard wordt gewerkt om deze problemen het hoofd te bieden, is een extra of soms andere inzet nodig om daadwerkelijk het verschil te kunnen maken. Daarom is het vorige kabinet het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (hierna: NPLV) gestart. Het heeft daartoe samen met de betrokken 19 gemeenten op 4 juli 2022 interbestuurlijke afspraken gemaakt over een langjarige gezamenlijke inzet op leefbaarheid en veiligheid voor 15-20 jaar in 20 focusgebieden.¹ Hierbij gaat het om een integrale gebiedsgerichte aanpak waarbij het Rijk, gemeenten, maatschappelijke organisaties, ondernemers en bewoners met een gezamenlijk doel voor ogen samenwerken in een publiek-private alliantie en gezamenlijk in het focusgebied investeren.

Een structurele verbetering van de leefbaarheid en veiligheid van kwetsbare gebieden start met het bieden van toekomstperspectief aan bewoners (doelstelling 2 van het NPLV). Om dit te bevorderen en om uitvoering te geven aan de motie van het lid Ceder², was voor de periode 2023 tot en met 2025 een integrale specifieke uitkering kansrijke wijk voor de betrokken gemeenten opgesteld die lokale allianties in staat stelt om integraal te werken met minder administratieve lasten.³ In deze regeling zijn middelen en beleidsdoelen van de verschillende departementen samengevoegd, om tot één breed ondersteunend pakket te komen.

Het huidige kabinet heeft in het regeerprogramma opgenomen dat het NPLV wordt doorgezet (zie blz 37).⁴ Ook is tijdens de Algemene Financiële Beschouwingen najaar 2024 een motie aangenomen over de langjarige financiering van het NPLV, waarbij de regering wordt verzocht om uiterlijk in 2025 met een plan te komen dat de NPLV-gebieden in staat stelt om tot ten minste 2028 hun generatielange opgaven voor wijken met achterstelling voort te zetten en waar mogelijk de bureaucratie te verminderen door financiële regelingen die er al zijn hiervoor te gebruiken.⁵

Met de voorliggende regeling krijgen de betrokken 20 gebieden een voortgezette specifieke uitkering voor de periode 2026 tot en met 2028, genaamd de Regeling kansrijke wijk (tweede tranche).

De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (hierna: de minister) is coördinerend minister voor dit programma en heeft daarnaast de verantwoordelijkheid voor de rijksinzet op het terrein van de volkshuisvesting en de ruimtelijke ordening. De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zijn mede-eigenaar van het programma. Dit houdt in dat zij naast de verantwoordelijkheid voor de uitvoering

¹ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2022Z13969&did=2022D28828
Binnen het kader van het NPLV zijn met gemeenten afspraken gemaakt over de geografische afbakening van de focusgebieden.

² Kamerstukken II 2021/22, 35 925 VII, nr. 24.

³ Stcrt 2023 nr. 17605 d.d. 30 juni 2023 en Stcrt 2023 nr. 25879 d.d. 26 september 2023.

⁴ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2024Z13546&did=2024D33032

⁵ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2024D36665&did=2024D36665>

van de acties op hun eigen beleidsterrein ook een gedeelde verantwoordelijkheid hebben voor deze samenhangende gebiedsgerichte aanpak.

1.2 Doel van de regeling

Het doel van deze regeling is driedelig: Ten eerste dient deze regeling om de inzet in de stedelijke focusgebieden te versterken op de thema's die onderwerp zijn van de regeling. Het betreft de thema's 're-integratie en preventie geldzorgen', 'School en Omgeving', 'ontwikkeling van het jonge kind', 'maatschappelijke samenhang' (voorheen 'veerkracht en weerbaarheid') en 'financiële educatie'. Deze inzet geschiedt met betrokkenheid van diverse publieke en private partners en (in samenspraak met) inwoners in de gebieden. Daarnaast heeft de regeling als doel om de uitvoering van een samenhangende/integrale aanpak te vergemakkelijken en te verbeteren. En ten derde moeten de administratieve lasten die vaak gepaard gaan met het aanvragen, monitoren en verantwoorden van middelen en inzet van regelingen substantieel worden teruggedrongen.

Ten opzichte van de eerdere regeling in de periode 2023 tot en met 2025 is op basis van evaluatie en consultatie bij de focusgebieden en betrokken departementen een aantal wijzigingen aangebracht in deze regeling:

- De bovengenoemde thema's zijn op doelstellingsniveau geformuleerd, waarmee de bestedingsmogelijkheden ook zijn verruimd. De middelen voor het thema 're-integratie en preventie geldzorgen' komen voort uit de bundeling van middelen uit twee verschillende SZW-begrotingsartikelen (voor re-integratie en voor armoede & schulden), wat eveneens zorgt voor een verruiming van de bestedingsmogelijkheden en vereenvoudiging van de aanvraag.
- Het aanvraagformulier, waarmee de in de regeling bedoelde aanvraag gedaan kan worden, is vereenvoudigd, waarbij meer wordt gefocust op ambities en resultaten en activiteiten meer op hoofdlijnen kunnen worden beschreven.
- Een aantal bepalingen in deze regeling is verduidelijkt:
 - de rol van de alliantie: de gezamenlijke verantwoordelijkheid van partners voor de aanpak in deze gebieden is de kern van het NPLV. In het alliantieoverleg wordt in samenspraak met bewoners het uitvoeringsprogramma vastgesteld en de uitvoering en voortgang besproken en waar nodig bijgestuurd. Daarom is de rol van de alliantie bij de aanvraag, de besteding en verantwoording van de middelen, en bij de informatievoorziening aan de minister ten aanzien van de voortgang geëxpliciteerd. De ontvangende gemeente dient daar rekening mee te houden.
 - rijksmiddelen die niet zijn besteed in het jaar, waarin ze ter beschikking zijn gesteld, kunnen in deze tweede tranche ook in latere jaren tot en met 2028 worden ingezet.
 - rijksmiddelen die in 2026, 2027 en 2028 ter beschikking zijn gesteld, kunnen in de aanvraag worden gereserveerd voor besteding in andere jaren tijdens de periode 2026-2028.
- Tenslotte is de periode om de aanvraag voor te bereiden op verzoek van de gebieden verlengd, en is de monitoringssystematiek gestroomlijnd.

De thema's 'maatschappelijke samenhang' (artikel 8) en 'financiële educatie' (artikel 9) maken onderdeel uit van de voorliggende consultatieversie van deze regeling. Voor beide thema's geldt echter dat toevoeging aan deze regeling nog onder voorbehoud is van besluitvorming door het kabinet over de ontwerpbegroting 2026. De door het kabinet beschikbaar te stellen bedragen zijn pas bekend na Prinsjesdag. Om die reden zal deze regeling worden vastgesteld en gepubliceerd zonder beide artikelen en toelichting. Zodra de bedragen voor deze twee thema's formeel bekend zijn, zullen beide artikelen met toelichting bij eerstvolgende wijziging (direct na Prinsjesdag) van deze regeling worden toegevoegd. Door het opnemen van beide thema's in de consultatieversie van deze regeling kunnen de stedelijk focusgebieden zich tijdig voorbereiden op hun aanvraag (indiening uiterlijk 17 oktober 2025).

Aan de bedragen in de bijlage van de consultatieversie van deze regeling kunnen geen rechten worden ontleend. De bedragen in de vast te stellen regeling kunnen mogelijk daarvan afwijken.

1.3 Aansluiting bij opgaven en ambities uit lokale gebieds- en uitvoeringsplannen

De lokale allianties hebben een integraal, langjarig gebiedsplan opgesteld waar zij op sturen. Daarbij worden zij ondersteund door een onafhankelijk programmabureau, dat 'meervoudig loyaal' is aan alle aangesloten partners binnen de alliantie. Net als in de vorige periode brengt dat voor de periode 2026-2028 uitvoeringskosten met zich mee. Over de bijdrage van alliantiepartners aan dit programmabureau worden afspraken gemaakt. Ook in deze periode wordt door het Rijk per focusgebied jaarlijks € 500.000 beschikbaar gesteld voor:

- a. het in stand houden van een programmaorganisatie/bureau;
- b. het in stand houden en ondersteunen van de lokale alliantie en het alliantieoverleg;
- c. het aanjagen en bewaken van de voortgang van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en
- d. het equiperen van inwoners ten behoeve van de invulling van hun rol in de alliantie en het alliantieoverleg.

Gezamenlijke inzet en verantwoordelijkheid alliantiepartners

De alliantie legt concrete afspraken vast over de richting, inhoud, bekostiging en governance van het uitvoeringsprogramma, inclusief de inzet van individuele partners, zoals afgesproken in het programmaplan van het NPLV.⁶ Deelname aan een lokale alliantie is niet vrijblijvend. Deze afspraken kunnen worden vastgelegd in een convenant, een pact of een lokaal 'contract', waarbij deelnemende organisaties tekenen voor het daadwerkelijk leveren van inzet, gericht op de gezamenlijk bepaalde maatschappelijke opbrengst. In verband daarmee is in deze regeling expliciet gemaakt dat de partners in het alliantieoverleg gezamenlijk bijdragen, in euro's of in natura, aan de programmaorganisatie en aan de realisatie van het uitvoeringsprogramma. Het vraagt dat partners - gezamenlijk en afzonderlijk - bereid zijn om in eigen kring de inzet van middelen en ook mensen ten gunste van het programma te (her)prioriteren. Het gaat om een meerjarig verbond dat elke drie à vier jaar wordt geëvalueerd en zo nodig wordt herzien, bijgesteld of aangescherpt.⁷ Vanuit dat oogpunt verdient het aanbeveling om de in de alliantie gemaakte afspraken ook te laten doorwerken in de begroting bij het lokale collegeakkoord voor de volgende bestuursperiode vanaf 2026.

De alliantie, waar de gemeente in de persoon van wethouder(s) deel van uit maakt, is gezamenlijk verantwoordelijk voor de sturing op de inzet van (rijks)middelen die worden geprioriteerd naar het gebied. Dit begint bij het indienen van de aanvraag voor de specifieke uitkering op grond van deze regeling. Een schriftelijk akkoord van de alliantie is nodig bij de aanvraag (hoeveel en waartoe) die het college vervolgens formeel indient bij de minister. De uitkering wordt ontvangen door de gemeente, die optreedt als beheerorganisatie van de alliantiemiddelen en op wie de verplichtingen behorend bij deze uitkering berusten. Het is belangrijk dat de lokale governance zo is ingericht dat de programmaorganisatie (in opdracht van het alliantiebestuur) inhoudelijk onafhankelijk (van de beheerorganisatie) kan sturen op het lokale NPLV-uitvoeringsprogramma met bijbehorende financiële middelen.

Inzet uitgekeerde middelen buiten het focusgebied bij uitzondering mogelijk

In deze regeling wordt het bij uitzondering, op voorstel van het college en beargumenteerd door de alliantie, mogelijk gemaakt om een deel van de uitgekeerde middelen ook buiten het stedelijk focusgebied te besteden aan activiteiten, gericht op de te behalen resultaten die bijdragen aan de doelstellingen van de thema's, mits deze activiteiten hoofdzakelijk ten goede komen aan de inwoners van of betrokken organisaties in het stedelijk focusgebied. Dit geldt tevens voor de integrale middelen, bedoeld in artikel 4 van deze regeling. In het kader van het NPLV ligt voor de besteding van de uitgekeerde middelen de prioriteit bij het uitvoeren van activiteiten binnen het

⁶ Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid | Publicatie | Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid

⁷ Zie paragraaf 1.3 in de toelichting van de Regeling kansrijke wijk; Stcrt 2023 nr. 17605 d.d. 30 juni 2023.

stedelijk focusgebied. Er kunnen echter ook afwijkende situaties bestaan waarin de middelen ook buiten het gebied worden besteed. In de artikelsgewijze toelichting worden daarvan enkele voorbeelden genoemd.

Betrokkenheid inwoners bij de gebiedsaanpak

De uitvoering van de lokale gebieds- en uitvoeringsplannen vindt plaats in publiek-private allianties met een aanpak die zich kenmerkt door samenwerking met stakeholders in het stedelijk focusgebied, voor en met inwoners in het gebied. Het is daarbij van belang dat inwoners uit de NPLV-gebieden nadrukkelijk worden betrokken bij de vormgeving, de aanpak en de uitvoering van de plannen.

1.4 Re-integratie en preventie geldzorgen

In deze regeling worden de voormalige thema's 'preventie van armoede en schulden' en 're-integratie op de arbeidsmarkt' samengevoegd en hebben nu de naam 're-integratie en preventie geldzorgen'. Enerzijds omdat de activiteiten in elkaars verlengde liggen en bijdragen aan elkaars doelen. Anderzijds zodat beter gewerkt kan worden vanuit lokale, brede doelen. Daarnaast sluit het aan bij het kabinetsbeleid dat werken bijdraagt aan het voorkomen van armoede en schulden. Hiermee kan een bijdrage worden geleverd aan het behalen van de volgende doelstellingen:

- Het niet laten oplopen van armoede en kinderarmoede ten opzichte van 2024;
- Meer mensen uit de doelgroep van de Participatiewet begeleiden naar duurzaam werk vanaf het moment dat een uitkering wordt aangevraagd;
- Schulden voorkomen dan wel in een zo vroeg mogelijk stadium oplossen.

De uitkering voor dit thema is bedoeld om in te zetten voor:

1. *De preventie van armoede en schulden binnen de stedelijke focusgebieden.* De nadruk op activiteiten van preventieve aard heeft als doel de verdere gevolgen van financiële zorgen te beperken. Geldzorgen staan immers vaak aan het begin van een keten aan problemen; financiële problemen, maar ook problemen op gebieden als opleiding en werk, fysieke en mentale gezondheid, opvoeding en wonen. Deze effecten werken in toekomstige generaties door. Door (het ontstaan van) geldzorgen te voorkómen en deze vroegtijdig aan te pakken, kunnen hardnekkige problemen op andere terreinen voorkomen worden.

En/of

2. *De inzet van activiteiten gericht op begeleiding naar duurzaam betaalde arbeid van inwoners van de stedelijke focusgebieden die aanspraak maken op ondersteuning bij arbeidsinschakeling (conform artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet⁸).* Inzet is dat mensen begeleid worden naar duurzaam werk bij reguliere werkgevers, zo mogelijk in kraptesectoren. Indien regulier werk nog niet haalbaar is, kan beschut werk of werk via een sociaal ontwikkelbedrijf of sociale onderneming een passend alternatief zijn. Binnen de brede doelgroep van inwoners van het stedelijk focusgebied die aanspraak maakt op ondersteuning bij arbeidsinschakeling conform de Participatiewet, kan desgewenst een focus worden gelegd op specifieke subdoelgroepen. Denk bijvoorbeeld aan mensen met een arbeidsbeperking, langdurig bijstandsgerechtigden, mensen met een migratieachtergrond (of specifiek statushouders), senioren, jongeren of alleenstaande moeders.

Suggesties en inspiratie voor een mogelijk succesvolle lokale aanpak

Hieronder is een aantal veelvoorkomende of bewezen effectieve interventies opgenomen, zodat men een beeld krijgt van op welke activiteiten kan worden ingezet. Inzet kan zitten op het ontwikkelen van soortgelijke activiteiten, maar ook op het aan elkaar verbinden van soortgelijke bestaande activiteiten of het opschalen en borgen ervan.

⁸ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0015703/2025-02-04#Hoofdstuk1>

- Integrale aanpak om eventuele belemmeringen voor arbeidsdeelname weg te nemen (onder andere het op orde brengen van de thuissituatie, bijvoorbeeld via het tijdelijk aanbieden van kinderopvang of het wegnemen van schuldenproblematiek. Voor andere mensen kan het halen van een rijbewijs of het verstrekken van een elektrische fiets net dat steuntje in de rug zijn dat de stap naar nieuw werk haalbaar maakt. Dit vergt ruimte voor onorthodoxe maatregelen en inzet van een maatwerkbudget.
- Inzet op het gebied van financiële educatie en het beperken van, en beschermen tegen, financiële risico's. Inzet op Financiële Educatie kan via twee routes, via dit thema (art. 5) of via het afzonderlijke thema 'Financiële educatie' (art. 8; par. 1.8 in deze toelichting). Inzet van Financiële Educatie via artikel 5 kan breed worden ingezet.
- Het versterken van veerkracht en vaardigheden; onder andere door het vergroten van basisvaardigheden of meer inzet en voorlichting op levensgebeurtenissen (*life-events*) die geldzorgen kunnen veroorzaken.
- Het vergroten van participatie en inclusie en het versterken van professionals en lokale samenwerking o.a. door het inzetten van sleutelfiguren en ervaringsdeskundigen.
- Mensen helpen aan een leerbaan in kraptesectoren, waarbij zij direct aan de slag gaan in de praktijk en tijdens het werk het vak leren, mogelijk via laagdrempelige instapbanen. Hiervoor kunnen de door de minister van SZW erkende sectorale Ontwikkelpaden⁹ worden gebruikt. Voor aanvullende ondersteuning (bijvoorbeeld in de vorm van voorschakeltrajecten, basisvaardigheden en begeleiding) kan deze specifieke uitkering worden ingezet. De focusgebieden worden opgeroepen om de inzet op Ontwikkelpaden op te pakken in verbinding met de inzet vanuit de voor hen relevante arbeidsmarktregio (via de Regionale Werkcentra¹⁰) Goede samenwerking met werkgevers is essentieel.
 - Uitgelicht voorbeeld: *Ontwikkelpad Energiehulp*. Energiehulp helpen bij de verduurzaming van woningen. Dit draagt bij aan de preventie van armoede en schulden. Energiehulp verwijzen in de praktijk ook door naar andere instanties en hebben daarmee bredere preventieve werking. Via het Ontwikkelpad Energiehulp is bovendien inzichtelijk gemaakt hoe mensen die als Energiehulp aan de slag gaan zich via (delen van) opleidingen kunnen ontwikkelen, wat bijdraagt aan hun duurzame inzetbaarheid
- In het kader van het *wetsvoorstel van school naar duurzaam werk*¹¹ kunnen, na inwerkingtreding van de wet, de middelen van dit thema ook ingezet worden voor de doelgroep in de Participatiewet 'jongeren tot en met 27 jaar' en ondersteuning van hen in de overgang van school naar werk en het behoud van werk, bijvoorbeeld in de vorm van loopbaanbegeleiding binnen het onderwijs. Op basis van de voorliggende Regeling kansrijke wijk (tweede tranche) kunnen wel alvast middelen worden aangevraagd voor deze activiteiten. De gebieden worden aangemoedigd om daarin een link te leggen met de regionale agenda's van de Doorstroompuntregio's¹² en relevante kraptesectoren en beroepen in Ontwikkelpaden (zie ook punt hiervoor).
- Via persoonlijke begeleiding arbeidspotentie van inwoners in beeld brengen en inwoners matchen op (leer)banen, bij voorkeur in de wijk: persoonsgerichte aanpak met assessment van mogelijkheden, competenties en beroepenoriëntatie. Mensen helpen werkfit te worden, waarmee uitval wordt voorkomen. Organiseren van laagdrempelige en informele matching van werkgevers en werkzoekenden.
- Inzet op *duurzaam werk* door nazorg, bijvoorbeeld door ondersteuning bij verrekeningsproblematiek van uitkering/loon/toeslagen bij parttime werk naast de uitkering en begeleiding na plaatsing op de werkplek (jobcoach of lifecoach). Zie hiervoor ook de mogelijkheden binnen het programma Simpel Switchen, zoals de Uitkeringnaarwerk-berekenaar

⁹ <https://www.samenvoordeklant.nl/ontwikkelpaden>

¹⁰ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2024/04/26/kabinet-investeert-in-werkcentra-door-heel-nederland>

¹¹ *Kamerstukken II 2024/25, 36667, nr. 2.*

¹² <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/vsv/vraag-en-antwoord/contact-rmc-regios#:~:text=In%20Doorstroompunt%2Dregio%27s%20werken%20scholen,zonder%20startkwalificatie%20van%20school%20gaan>

- Nibud.¹³ Daarnaast blijkt dat meer mensen vanuit de arbeidsmatige dagbesteding met de juiste begeleiding de stap naar (beschut) werk kunnen zetten. Statushouders hebben vaak taalbegeleiding op de werkvloer nodig.

1.5 School en Omgeving

Binnen het thema 'School en Omgeving' worden de middelen besteed aan een programma School en Omgeving, dat aansluit bij het curriculum van de desbetreffende school en ten dienste staat van een succesvolle schoolloopbaan. Het programma School en Omgeving wordt aangeboden voor leerlingen op alle scholen die vallen binnen de lokale coalitie, waarbij minimaal 85% van de scholen in de bestaande lokale coalitie in het postcodegebied van het stedelijk focusgebied moet staan en waarvoor de uitkering wordt aangevraagd.

Het doel van dit thema is:

Ervoor zorgen dat leerlingen die dat het hardste nodig hebben hun talenten en vaardigheden in de volle breedte kunnen ontwikkelen ter bevordering van een succesvolle schoolloopbaan en ter bevordering van een gelijkwaardige deelname aan de maatschappij.

Hiertoe dienen lokale coalities hun programma met extra buitenschools aanbod te continueren of (verder) te ontwikkelen. Met de specifieke uitkering binnen dit thema kan een bijdrage worden geleverd aan het bevorderen van kansengelijkheid. Onder kansengelijkheid wordt verstaan dat elk kind zijn of haar vaardigheden en talenten ten volle moet kunnen ontplooien, ongeacht de thuissituatie of omgeving waarin het opgroeit. Het is aan de lokale coalitie om te onderbouwen hoe de activiteiten bijdragen aan een brede talentontwikkeling. Hierdoor wordt zoveel mogelijk ruimte gegeven aan lokale initiatieven die aansluiten bij de lokale problematiek en behoeften.

De activiteiten die worden aangeboden binnen een School en Omgeving-programma dienen zoveel mogelijk aan te sluiten bij de behoefte van de leerling. Door te zorgen voor de aansluiting met het curriculum en de ontwikkeling van een leerling in de klas kan het maximale effect worden behaald uit het bevorderen van de brede leerlijn.

De activiteiten binnen School en Omgeving mogen onder de schooltijd vallen, maar mogen niet gerekend worden als de wettelijk vastgestelde onderwijstijd¹⁴; de wettelijke lesuren waar leerlingen recht op hebben om onderwijs te krijgen. Activiteiten binnen het verplichte lesprogramma (onderwijstijd) worden door scholen gefinancierd vanuit de reguliere bekostiging en kunnen niet met deze specifieke uitkering worden bekostigd. Dit betekent dat het tijdstip van een naschools aanbod niet uitmaakt, maar een activiteit niet als zowel onderwijstijd, als naschools aanbod geteld kan worden.

De NPLV-allianties dient zich in te spannen om de opgegeven uren extra aanbod per week per individuele leerling waarvoor is aangevraagd ook daadwerkelijk te realiseren.

Niet alle focusgebieden binnen de NPLV krijgen middelen voor School en Omgeving uitgekeerd via de voorliggende Regeling kansrijke wijk (tweede tranche). Naast deze regeling was er in maart 2025 de mogelijkheid voor scholen met een positieve relatieve achterstandsscore om via de Subsidieregeling School en Omgeving 2025-2028 middelen aan te vragen. Bestaande lokale coalities (peildatum 1 november 2024) waarvan minimaal 85% van de deelnemende scholen binnen het focusgebied staan, hebben eind 2024 de keuze gekregen om deel te nemen aan deze specifieke uitkering, of te kiezen voor de subsidieregeling School en Omgeving. Coalities in de volgende gebieden hebben voor deze specifieke uitkering gekozen: Leeuwarden, Groningen (stad), Zaanstad, Rotterdam-Zuid en Heerlen (continuering van hun eerdere deelname aan de Regeling kansrijke wijk), Delft West, Arnhem-Oost, Breda, Dordrecht West, Vlaardingen, Amsterdam Zuidoost, Amsterdam Nieuw-West.

¹³ <https://www.nibud.nl/tools/uitkeringnaarwerk-berekenaar/>

¹⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/schooltijden-en-onderwijstijd>

Het bedrag dat wordt uitgekeerd aan de gemeenten is gebaseerd op het aantal leerlingen en uren waarvoor in december is aangevraagd. Dit is in lijn met de aanvraagprocedure zoals is toegepast onder de Subsidieregeling School en Omgeving 2025-2028. Daarna is het integrale deel van het totaalbedrag afgehaald. Gemeenten ontvangen voor de periode 1 augustus 2025 tot en met 31 juli 2028 financiering. Voor scholen die van 2023 tot en met 2025 deelnamen in de lokale coalitie, en waarvoor de gemeente middelen ontving op basis van de eerdere Regeling kansrijke wijk, ontvangt de gemeente op basis van deze regeling voor de periode 1 januari 2026 tot en met 31 juli 2028 financiering.

Met het integrale budget van 15% mogen ook scholen worden bekostigd voor dit thema die geen deel uitmaken van de bestaande lokale coalities (zie paragraaf 1.9 Integraliteit).

1.6 Ontwikkeling van het jonge kind

Het doel van thema 'ontwikkeling van het jonge kind' is het vergroten van de kansengelijkheid van het jonge kind door de voorschoolse en vroegschoolse periode te verbeteren, zodat ieder kind zich in die eerste belangrijke levensjaren zo goed mogelijk kan ontwikkelen en een goede start heeft van diens schoolloopbaan. Binnen dit thema kunnen de middelen worden besteed aan interventies en activiteiten die de voorschoolse en vroegschoolse periode van kinderen binnen het stedelijk focusgebied optimaliseren. Bedoeld zijn activiteiten die bijdragen aan de volgende, niet limitatief opgestelde, doelstellingen:

1. Het bevorderen van de ondersteuning van het gezin en de omgeving bij de ontwikkeling van het kind van 2,5 tot 4 jaar met een risico op onderwijsachterstanden in de Nederlandse taal.

Een deel van de kinderen groeit op in een omgeving waar zij door allerlei omstandigheden, zichzelf niet optimaal kunnen ontwikkelen en daardoor met taal en/of ontwikkelingsachterstand aan de basisschool starten. De 2,5 tot 4-jarigen kunnen gebruikmaken van voorschoolse educatie, die zich erop richt om deze kinderen extra te stimuleren in hun ontwikkeling, zodat zij beter toegerust aan de basisschool kunnen starten. Voorschoolse educatie bedraagt 16 uur per week. Kinderen leren echter de hele dag door in interactie met hun omgeving, ook wanneer ze niet deelnemen aan voorschoolse educatie. Activiteiten gericht op het gezin en de omgeving dragen voor deze kinderen eraan bij dat zij zich gedurende de hele dag optimaal kunnen ontwikkelen.

2. Bevordering van de deelname aan voorschoolse educatie voor kinderen met een risico op een onderwijsachterstand in de Nederlandse taal.

Al jaren neemt landelijk circa 15% van de doelgroeppeuters geen deel aan voorschoolse educatie. De verschillen tussen gemeentes in deelnamecijfers zijn echter groot. Er zijn verschillende redenen waarom ouders geen gebruikmaken van de voorschoolse educatie. Mogelijke oorzaken zijn corona, de toeslagenaffaire, onbekendheid met procedures en (angst voor) oplopende kosten bij ouders. We willen dat ieder kind met een risico op een taal en/of ontwikkelingsachterstand gebruikmaakt van voorschoolse educatie. Onder deze doelstelling vallen activiteiten die gericht zijn op het bevorderen van deelname aan de voorschoolse educatie. Dergelijke activiteiten kunnen zich richten op ouders van kinderen jonger dan 2,5 jaar. In alle gevallen dient het doel te zijn te komen tot een zo groot mogelijke deelname van 2,5 – 4-jarigen aan voorschoolse educatie. Hierbij kan gedacht worden aan interventies om de toeleiding te bevorderen en het wegnemen van financiële, culturele en toegankelijkheidsdrempels om deel te nemen aan de voorschoolse educatie.

3. Het versterken van de vroegschoolse educatie.

Uit verschillende onderzoeken, waaronder de meting van de inspectie van het onderwijs uit 2024, is bekend dat de kwaliteit van het onderwijs in groep 1 en 2 voor verbetering vatbaar is.¹⁵ Zo blijkt dat kinderen tot hun vierde jaar via voorschoolse educatie forse sprongen maken in hun

¹⁵ www.onderwijsinspectie.nl/documenten/rapporten/2024/09/09/de-kwaliteit-van-de-vroegschoolse-educatie

ontwikkeling, maar dat de snelheid van de ontwikkeling aanzienlijk afneemt als zij in groep 1 zitten.

Een andere, terugkerende uitkomst is dat er geen doorgaande lijn is tussen het aanbod tijdens de voorschoolse educatie, en het aanbod in de eerste twee groepen van de basisschool. Bij beide zaken spelen verschillende factoren een rol, zoals: grote kleuterklassen, beperkte expertise onder basisschoolleerkrachten op het gebied van het jonge kind, geen gerichte ondersteuning aan basisscholen ten aanzien van vroegschoolse educatie en weinig onderlinge kennisuitwisseling tussen de kinderopvang en het basisonderwijs. Deze factoren hebben een negatieve impact op de ontwikkeling van het jonge kind. Activiteiten gericht op de bevordering van de vroegschoolse educatie dragen bij aan een optimale ontwikkeling van kinderen met een risico op een taal- en of ontwikkelingsachterstand in groep 1 en 2. Voorbeelden van interventies zijn:

- Het bevorderen van gezamenlijke training en coaching van pedagogisch medewerkers en leerkrachten groep 1, 2 en 3 en vergoeding personeelskosten voor de vervanging van het personeel dat deelneemt aan deze training en coaching;
- Verhogen inzet onderwijsassistent of pedagogisch medewerker als extra beroepskracht in groep 1 en 2;
- Bevorderen van de doorgaande lijn tussen de voorschoolse educatie en het basisonderwijs.

In de toelichting bij de vorige Regeling kansrijke wijk (2023-2025) worden voorbeelden genoemd van (bewezen) effectieve interventies en randvoorwaarden die bijdragen aan bovenstaande doelen. Daarnaast is een aantal handreikingen ontwikkeld over interventies en aanpakken gericht op de ontwikkeling van het jonge kind.¹⁶

1.7 Maatschappelijke Samenhang

Binnen het thema 'maatschappelijke samenhang' (voorheen: Veerkracht en Weerbaarheid) is het bewaken van de sociale stabiliteit een gezamenlijke opgave die maatschappelijke inzet vereist. Maatschappelijke samenhang is hiervoor een randvoorwaarde en kan op verschillende manieren versterkt worden. Dit kan bijvoorbeeld door ontmoetingsmomenten te bevorderen, zodat mensen en groepen inwoners elkaar leren en blijven (her)kennen en de sociale cohesie toeneemt. Ook kan er specifiek aandacht zijn voor het tegengaan van ontwikkelingen die maatschappelijke samenhang onder druk zetten, zoals ongewenste vormen van polarisatie en extremisme. Hierbij spelen scholen, (jeugd)professionals in de buurt en op straat, maatschappelijke organisaties en buurtbewoners een belangrijke rol in het bereiken en activeren van inwoners. Beschermende factoren zijn vaardigheden en hulpbronnen die bewoners beter in staat om deel te nemen aan de samenleving. Hierbij kan ieder geval gedacht worden aan positieve identiteitsontwikkeling, zelfbeschikking, burgerschap, digitale weerbaarheid, sociale inclusie, ondersteunende gezinsstructuren en versterken van ambtelijke en bestuurlijke professionaliteit. Ook worden allianties uitgenodigd om zelf beschermende factoren aan te dragen.

1.8 Financiële Educatie¹⁷

Het bevorderen van verantwoord financieel gedrag door middel van financiële educatie aan kinderen en jongeren is onderdeel van de beleidsinzet om geldzorgen te voorkomen. Hiertoe is een subsidieregeling voor financiële educatie binnen het onderwijs opgezet voor het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), voortgezet onderwijs (vo) en primair onderwijs (po).¹⁸ De po-scholen die vallen binnen de NPLV-gebieden kunnen op basis van de voorliggende Regeling kansrijke wijk

¹⁶ <https://goab.eu/nieuws/nieuwe-handreiking-voorschoolse-educatie-aanbieden-in-andere-vormen-van-opvang-kan-dat/>

¹⁷ Een uitgebreidere toelichting op dit thema is te lezen in de [Subsidieregeling financiële educatie voor onderwijsinstellingen](#).

¹⁸ <https://www.uitvoeringvanbeleidszw.nl/subsidies-en-regelingen/financiele-educatie-primair-onderwijs/overzicht-aanvraagcriteria>

(tweede tranche) activiteiten bekostigen voor financiële educatie, in plaats van via individuele subsidieaanvragen.

Doel en doelgroep

Met dit thema zetten we in op het bevorderen van financiële educatie en richt zich op alle scholen van het po die binnen de NPLV-gebieden vallen. Het is van groot belang dat kinderen al op een jonge leeftijd leren omgaan met geld zodat zij voorbereid zijn op een zelfstandig maatschappelijk leven. Het aanleren van competenties, vaardigheden en kennis om gezonde financiële keuzes te maken is voor leerlingen cruciaal om geldzorgen te voorkomen.

Waarom financiële educatie in het po?

Kinderen ontwikkelen al op jonge leeftijd gewoontes en attitudes ten aanzien van geld. Het is niet vanzelfsprekendheid dat alle kinderen en jongeren financiële vaardigheden vanuit huis meekrijgen. Niet alle ouders zijn in staat om kinderen hier de juiste basis in mee te geven. Om te zorgen dat iedereen kan meedoen is het daarom belangrijk om kinderen, ongeacht de situatie waarin zij opgroeien, een basis mee te geven over hoe om te gaan met geld.

Door hen te onderwijzen over de functie van geld, snappen zij bijvoorbeeld dat het belangrijk is om je bankpas veilig op te bergen, hoe zakgeld werkt en waarom sparen belangrijk is. Dit bevordert positieve financiële gewoontes die een basis leggen voor hun verdere leven.

Te bekostigen activiteiten

Voor het bevorderen van de financiële educatie kan de specifieke uitkering op basis van deze regeling worden besteed aan de in artikel 9, eerste lid, onderdelen a, b en c, genoemde activiteiten.

- Voor activiteit 'a' geldt het volgen van een training voor zowel leerkrachten als voor medewerkers die zorg dragen voor inbedding binnen het lesprogramma. De medewerker kan een opleiding volgen om meer kennis te vergaren over het belang van financiële educatie in het po, inhoudelijke kennis over financiële educatie en hoe je dit structureel in kunt bedden in het onderwijs. Het opleidingsaanbod is te vinden op www.geldlessen.nl.
- Bij activiteit 'b' gaat het om een medewerker op school die zowel intern als extern ingehuurd kan worden voor het uitvoeren van deze activiteit en de bijbehorende taken. Denk hierbij aan een leerkracht, coördinator, ondersteunend personeelslid of projectleider die verantwoordelijk is voor de inbedding van financiële educatie op de betreffende school. Taken die deze medewerker met betrekking tot deze activiteit kan doen zijn bijvoorbeeld: een plan van aanpak opstellen waarbij onderwijsactiviteiten worden ontwikkeld gericht op leerlingen; het werven van leerkrachten voor de trainingen onder activiteit 'a'.
- Activiteit c is ook een te bekostigen activiteit: het ondersteunen van ouders of verzorgers bij de financiële opvoeding van hun kinderen. Denk hierbij aan ouderavonden en onderwijsactiviteiten gericht op leerlingen en hun ouders/verzorgers.

Ouders spelen namelijk een grote rol bij de financiële opvoeding van hun kinderen. Uit onderzoek¹⁹ is bekend dat het betrekken van ouders belangrijk is bij het leren omgaan met geld. Echter, ouders weten vaak niet hoe ze dat moeten doen, of ze vinden dat ze er te weinig tijd aan besteden. Dat het ondersteunen van ouders en verzorgers bij de financiële educatie van kinderen van cruciaal belang is, is ook gebleken uit de verschillende gesprekken met betrokken partijen zoals verschillende scholen. Daarnaast geven ouders aan behoefte te hebben aan voorbeelden en ervaringen van anderen als het gaat om financiële opvoeding.

Voor het opleiden van leerkrachten en medewerkers wordt een tweetal kosten gemaakt. Namelijk, kosten voor de opleiding die de leerkrachten/medewerkers zullen volgen en de verletkosten van de leerkrachten/medewerkers tijdens de opleidingsuren indien deze uren ten koste gaan van de dagelijkse werkzaamheden. De tweede component wordt enkel toegepast als de leerkrachten de

¹⁹ Nibud en Wijzer in Geldzaken (2017). Effectieve manieren om financieel verantwoord gedrag te bevorderen.

opleiding volgen tijdens de lesuren en niet tijdens de vaste studiedagen of zogenoemde docentdagen, omdat verletkosten enkel ontstaan bij gemiste lesuren. De scholen worden overigens niet verplicht om de opleiding op de vaste studiedagen of docentdagen in te plannen.

Rol van het Expertisepunt Financiële educatie - Wijzer in geldzaken

Wijzer in geldzaken vervult de rol van 'Expertisepunt Financiële Educatie' (hierna het Expertisepunt). Scholen van het primair onderwijs, leerkrachten en aanbieders van opleidingen/trainingen kunnen hier terecht voor een actueel overzicht van trainingsaanbod, informatie, advies en het uitwisselen van kennis over effectieve financiële educatie (zie www.geldlessen.nl).²⁰ Scholen hoeven het wiel dus niet zelf opnieuw uit te vinden, maar kunnen altijd terecht bij het Expertisepunt met hun vragen.

1.9 Integraliteit

Binnen het NPLV is een belangrijk doel dat gemeenten een gedeelte van de uitkering meer integraal kunnen inzetten. Daarom is in artikel 4, eerste lid, een bepaling opgenomen op grond waarvan een integraal budget kan worden gebruikt voor de financiering van te behalen resultaten, zolang die bijdragen aan één of meer van de doelstellingen van de in artikel 2, tweede lid, genoemde thema's. De aanvraag voor deze integrale middelen wordt getoetst aan de doelstellingen die zijn opgenomen in de artikelen 5, eerste lid, 6, eerste lid, 7, eerste lid, 8, eerste lid, of 9, eerste lid.

Zoals hierboven in par. 1.5 is aangegeven mogen op grond van deze regeling ook scholen met het integrale budget worden bekostigd voor het thema 'School en Omgeving', die geen deel uitmaken van de bestaande lokale coalities, maar wel in het stedelijk focusgebied staan. Dit maakt het mogelijk om met het integrale budget extra in te zetten voor dit thema in de in artikel 6, derde lid, genoemde stedelijk focusgebieden; daarmee kan bijvoorbeeld de bestaande coalitie worden uitgebreid. Het maakt het echter ook mogelijk dat het integrale budget in de andere stedelijk focusgebieden besteed kan worden aan een lokaal programma School en Omgeving. Hierbij geldt als voorwaarde dat er geen schoolvestigingen bij betrokken zijn die subsidie hebben gekregen via de Subsidieregeling School en Omgeving 2025-2028. Dit vanwege het niet toestaan van dubbelfinanciering, gelet op artikel 3, vierde lid van de Subsidieregeling School en Omgeving 2025-2028, en gelet op artikel 13, derde lid, van deze regeling.

1.10 Evaluatie en monitoring

De minister evalueert de doeltreffendheid en de doelmatigheid van deze regeling. Voor de evaluatie en monitoring van activiteiten en resultaten wordt zoveel mogelijk aangesloten op de monitor die in het kader van de eerdere Regeling kansrijke wijk 2023-2025 is opgezet, de bredere NPLV-monitor en de lokale uitwerking daarvan.

Dit behelst het volgende:

Iedere alliantie heeft voor haar focusgebied een langjarig gebiedsplan vertaald naar uitvoeringsplannen met de beoogde inspanningen/maatregelen, de gewenste resultaten (geformuleerd in concrete streefwaarden op *output*- en *outcomeniveau*) en een bijbehorende begroting. De alliantie stuurt op de voortgang en volgt dit met een lokale monitor.

Met een landelijke monitor volgt het Rijk zowel de ontwikkelingen als de resultaten van de inzet in de gebieden. De kwantitatieve indicatoren (verdeeld in effectindicatoren (outcome), realisatie-indicatoren (throughput/output) en contextindicatoren (subjectieve indicatoren en demografische

²⁰ <https://www.geldlessen.nl/>

gegevens) zijn vastgesteld in samenspraak met gebieden, onderzoekers en betrokken ministeries, waarbij zoveel mogelijk is aangesloten bij de lokale monitoring in de gebieden en waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van landelijke en departementale bronnen. Voor de inzet op Actielijn 'Meedoen', waar deze regeling voornamelijk een bijdrage aan levert, worden de data met betrekking tot de relevante kwantitatieve indicatoren jaarlijks per gebied weergegeven in het dashboard Zicht Op Focusgebieden. De focusgebieden delen vóór 1 september hun (concept) voortgangsrapportage (tussentijdse resultaten en bestedingen) met het Rijk.

Daarnaast zijn er, gebaseerd op de eerdere Regeling kansrijke wijk 2023-2025, aanvullende vormen van monitoring van toepassing op deze regeling: de alliantiepartners en de programmaorganisatie werken actief mee aan de kwalitatieve evaluatie van deze regeling (periodieke procesevaluatie en gebundelde verdiepende studies, waarbij de vraag centraal staat 'Doen we de goede dingen en doen we deze goed?'). Deze evaluatie wordt, indien daar aanleiding toe is, met het oog op het terugdringen van administratieve lasten en het zichtbaar maken van impact, doorontwikkeld en verbeterd. Verder wordt de besteding van de uitkering gevolgd via de jaarlijkse verantwoordingsinformatie (SiSa-bijlage) die het college, in samenspraak met de alliantie, aan het Rijk verstrekt.

1.11 Staatssteun

Op grond van deze regeling worden financiële middelen verstrekt aan een aantal gemeenten. De staatssteuntoets op rijksniveau beperkt zich tot de medeoverheden die de specifieke uitkering ontvangen. Dit neemt niet weg dat gemeenten bij de besteding van deze specifieke uitkering onder andere rekening dienen te houden met de Europese staatssteun- en aanbestedingsregels. De gemeenten hebben een zelfstandige verantwoordelijkheid om te toetsen of de activiteiten en de voorziene bestedingen van de middelen aan deze regels voldoen. In het communicatietraject rond deze regeling zullen gemeenten hier ook op worden gewezen.

1.12 Regeldruk

Regeldrukkosten betreffen alle inspanningen en investeringen waaraan burgers, bedrijven en professionals moeten voldoen volgende uit een verplichting van wet- en regelgeving. Deze ministeriële regeling heeft alleen gevolgen voor gemeenten; zij doen de aanvraag. Deze ministeriële regeling heeft gelet daarop dus geen gevolgen voor de regeldruk. Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) (PM)...

2. Consultatie

Deze regeling is tot stand gekomen in afstemming met lokale allianties en heeft twee weken in consultatie gelegen. Uitkomst (PM)...

Artikelsgewijs

Artikel 2 – Specifieke uitkering

In artikel 2, eerste lid, is geregeld voor welke doelen de specifieke uitkering kan worden uitgekeerd. Het betreft ten eerste de organisatie van een uitvoeringsprogramma. In artikel 3 is nader uitgewerkt wat hieronder moet worden verstaan. Ten tweede ziet de specifieke uitkering op het bekostigen van activiteiten ten behoeve van door de gebieden te behalen resultaten die bijdragen aan de doelstellingen van het onderdeel 'meedoen aan de samenleving' van het NPLV. Ten slotte betreft het de bekostiging van integrale activiteiten. Wat hieronder wordt verstaan is nader uitgewerkt in artikel 4.

In artikel 2, tweede lid, is vermeld welke thema's onderwerp zijn van deze regeling waaraan de uitgekeerde middelen kunnen worden besteed voor het bevorderen van de leefbaarheid en veiligheid in de stedelijk focusgebieden:

- a. Re-integratie en preventie geldzorgen;
- b. School en Omgeving;
- c. Ontwikkeling van het Jonge Kind
- d. Maatschappelijke Samenhang;
- e. Financiële Educatie.

In de voorliggende consultatieversie van deze regeling zijn de thema's 'maatschappelijke samenhang' (artikel 8) en 'financiële educatie' (artikel 9) opgenomen en van een toelichting voorzien. Voor beide thema's geldt echter dat toevoeging aan deze regeling nog onder voorbehoud is van besluitvorming door het kabinet over de ontwerpbegroting 2026 en de daarvoor ter beschikking te stellen bedragen pas bekend zijn na Prinsjesdag. Om die reden zal deze regeling worden vastgesteld en gepubliceerd zonder beide artikelen en toelichting. Zodra de bedragen voor deze twee thema's formeel bekend zijn, zullen beide artikelen met toelichting bij eerstvolgende wijziging (direct na Prinsjesdag) van deze regeling worden toegevoegd. Door het opnemen van beide thema's in de consultatieversie van deze regeling wordt de stedelijk focusgebieden de mogelijkheid geboden zich tijdig voor te bereiden op hun aanvraag en deze toevoeging nog te verwerken; de indieningsperiode van de aanvraag loopt tot en met 17 oktober 2025.

In artikel 2, vierde lid, wordt verduidelijkt dat in de artikelen 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 en 10 van deze regeling aanvullende voorwaarden worden gesteld die onverkort van toepassing zijn op de bekostiging van activiteiten binnen de thema's.

Artikel 3 – Bijdrage aan organisatie uitvoeringsprogramma

In artikel 3, eerste lid, is bepaald dat de specifieke uitkering voor de organisatie van een uitvoeringsprogramma wordt verleend op basis van het aantal stedelijke focusgebieden dat in de betrokken gemeente ligt. De uitkering hiervoor bedraagt in totaal maximaal € 10.000.000 per jaar voor 2026, 2027 en 2028 (inclusief afdracht BTW-compensatiefonds). De bedragen zijn in de bijlage opgenomen.

In artikel 3, tweede lid, is bepaald dat in de alliantie concrete afspraken worden gemaakt over onder meer de bijdrage van individuele partners aan de programmaorganisatie en aan de realisatie van het uitvoeringsprogramma, en dat deze afspraken worden vastgelegd. Deze gezamenlijke inzet kan voor de betrokken partners afzonderlijk tot uiting komen in euro's en/of in natura.

Artikel 4 – Bijdrage aan integraliteit

Doel van dit artikel is, dat de allianties in de gebieden de ruimte krijgen om de uitgekeerde middelen te besteden aan extra activiteiten binnen het stedelijk focusgebied ten behoeve van te behalen resultaten die zijn gebaseerd op de ambities uit het langjarige gebiedsplan en zijn opgenomen in de aanvraag voor de uitkering. De organisatie van een uitvoeringsprogramma is in dit artikel niet opgenomen als activiteit waarvoor de integrale middelen kunnen worden ingezet. Dit omdat dit vaststaande uitgaven zijn die iedere alliantie zal uitgeven om de organisatorische infrastructuur rond het NPLV uit te rollen. Voor deze middelen geldt dat een integrale werkwijze geen meerwaarde heeft. De uitkering voor dit onderdeel bedraagt in totaal maximaal € 16.352.163 in 2026 en € 20.179.755 per jaar voor 2027 en 2028 (inclusief afdracht BTW-compensatiefonds). De bedragen zijn in de bijlage opgenomen.

Artikel 5 – Bijdrage aan Re-integratie en preventie geldzorgen

De uitgekeerde middelen voor het thema 're-integratie en preventie geldzorgen' moeten worden besteed aan activiteiten ten behoeve van te behalen resultaten die bijdragen aan preventie van armoede en schulden. Ook kunnen de middelen worden besteed om inwoners van het stedelijk focusgebied te helpen bij het vinden van betaald werk. Daarvoor komen ook inwoners in aanmerking die nu al betaald werk hebben, maar daarmee nog niet kunnen voorzien in hun eigen levensonderhoud. De uitkering voor dit thema bedraagt in totaal maximaal € 16.800.000 in 2026 en € 17.100.000 per jaar voor 2027 en 2028 (inclusief integraal deel, inclusief afdracht BTW-compensatiefonds). De bedragen die kunnen worden uitgekeerd voor dit thema zijn opgenomen in de bijlage.

Artikel 6 – Bijdrage aan School en Omgeving

De uitkering voor het thema 'School en Omgeving' wordt alleen toegekend voor stedelijk focusgebieden waar een lokale coalitie actief is. De uitgekeerde middelen moeten worden besteed aan voor- of naschoolse activiteiten op het gebied van sport, cultuur, cognitieve ontwikkeling, sociale ontwikkeling of het gebied van oriëntatie op jezelf of op de wereld (waaronder loopbaanoriëntatie) voor leerlingen op alle scholen die vallen binnen de lokale coalitie waaraan één of meer scholen binnen het stedelijk focusgebied deelnemen.

In het tweede lid zijn limitatief enkele activiteiten opgesomd waaraan de uitgekeerde middelen expliciet niet mogen worden besteed:

- a. uren die behoren tot de onderwijstijd;
- b. activiteiten die betrekking hebben op trainingen voor de eindtoets of examentraining;
- c. buitenlandse reizen.

De uitkering voor dit thema bedraagt in totaal maximaal € 61.214.419 in 2026 en € 86.431.699 per jaar voor 2027 en 2028 (inclusief integraal deel). De bedragen die kunnen worden uitgekeerd voor dit thema zijn opgenomen in de bijlage.

Artikel 7 – Bijdrage aan Ontwikkeling van het jonge kind

De uitgekeerde middelen voor het thema 'ontwikkeling van het jonge kind' moeten worden besteed aan activiteiten waarmee de voorschoolse en vroegschoolse periode van kinderen binnen het stedelijk focusgebied worden geoptimaliseerd, zodat ieder kind zich zo goed mogelijk kan ontwikkelen, en om daarmee de kansengelijkheid te vergroten.

De uitkering voor dit thema bedraagt in totaal maximaal € 31.000.000 per jaar voor 2026, 2027 en 2028 (inclusief integraal deel). De helft van het totale bedrag wordt gelijk verdeeld over de gemeenten, de andere helft wordt verdeeld naar rato van het aantal basisschoolkinderen en peuters met een risico op onderwijsachterstand in het betreffende focusgebied. Deze groep wordt bepaald op basis van de CBS-indicator voor onderwijsachterstanden. De bedragen die kunnen worden uitgekeerd voor dit thema zijn opgenomen in de bijlage.

Artikel 8 – Bijdrage aan Maatschappelijke Samenhang

De uitgekeerde middelen voor het thema 'maatschappelijke samenhang' moeten worden besteed aan activiteiten ten behoeve van te behalen resultaten binnen het stedelijk focusgebied die bijdragen aan het bevorderen dat (groepen) inwoners actief deelnemen aan de samenleving, met als doel de maatschappelijke samenhang te bevorderen.

De bedragen die kunnen worden uitgekeerd voor dit thema zijn nog niet opgenomen in de bijlage en worden na de publicatie van de ontwerpbegroting 2026 formeel bekend.

Artikel 9 – Bijdrage aan Financiële Educatie

De uitgekeerde middelen voor het thema 'financiële educatie' moeten worden besteed aan activiteiten ten behoeve van te behalen resultaten binnen het stedelijk focusgebied die bijdragen aan het bevorderen van financiële educatie bij leerlingen in het primair onderwijs. In het derde lid is een aantal kosten vermeld dat voor de besteding van de uitkering in aanmerking komt. De bedragen die kunnen worden uitgekeerd voor dit thema zijn nog niet opgenomen in de bijlage en worden na de publicatie van de ontwerpbegroting 2026 formeel bekend.

Artikel 10 - Inzet uitgekeerde middelen buiten het stedelijk focusgebied

Er kunnen afwijkende situaties bestaan waarin, bij uitzondering op voorstel van het college en beargumenteerd door de alliantie, een deel van de uitgekeerde middelen ook buiten het stedelijk focusgebied wordt besteed aan activiteiten, gericht op de te behalen resultaten die bijdragen aan de doelstellingen van de in artikel 2, tweede lid, genoemde thema's. Voorwaarde is dat deze activiteiten hoofdzakelijk ten goede komen aan de inwoners van of betrokken organisaties in het stedelijk focusgebied. Dit geldt ook voor de integrale middelen.

Een situatie waarbij dit gepast kan zijn voor de middelen voor de ontwikkeling van het jonge kind, is bijvoorbeeld wanneer een focusgebied het bereik van voorschoolse educatie wil vergroten en een groep ouders die woonachtig is aan de rand van het focusgebied en nu nog geen gebruik maken van voorschoolse educatie dit wel zouden afnemen van een kinderopvanglocatie die net buiten het focusgebied ligt. In een dergelijk geval kan een focusgebied ervoor kiezen om activiteiten voor bijvoorbeeld het bevorderen van de ondersteuning van het gezin bij de ontwikkeling van het kind van 2,5 tot 4 jaar met een risico op onderwijsachterstanden in de Nederlandse taal of de bevordering van deelname aan voorschoolse educatie voor deze groep in te zetten op een buiten het stedelijk focusgebied gelegen kinderopvanglocatie. Ook locaties voor voorschoolse educatie die buiten het focusgebied liggen en die voornamelijk ouders woonachtig in het focusgebied bedienen, kunnen worden opgevoerd voor activiteiten ter bevordering van de ondersteuning van het gezin van deze doelgroep.

Een ander voorbeeld waarbij het passend kan zijn om de middelen voor de ontwikkeling van het jonge kind buiten het focusgebied in te zetten is wanneer een school net buiten het focusgebied ligt maar in groep 1 en 2 voornamelijk kinderen van ouders bevat die woonachtig zijn in het focusgebied. In dit geval kan het focusgebied ervoor kiezen om ook op deze school een onderwijsassistent of pedagogisch medewerker als extra beroepskracht in te zetten in groep 1 en 2 naast de leerkracht.

Ook de middelen voor School en Omgeving kunnen voor een beperkt deel worden besteed buiten het stedelijk focusgebied. In artikel 10, tweede lid, is vastgesteld dat minimaal 85% van de scholen in de bestaande lokale coalitie in het postcodegebied van het stedelijk focusgebied moet staan. Dat betekent dat bekostiging van bestaande lokale coalities ook kan plaats vinden als bijvoorbeeld scholen net buiten de rand van het stedelijk focusgebied liggen waar veel kinderen uit het gebied naar toe gaan. Hierbij geldt echter ook de voorwaarde dat dit geen schoolvestigingen kunnen zijn die subsidie hebben gekregen via de Subsidieregeling School en Omgeving 2025-2028.

Ook voor de andere thema's en het integrale budget geldt dat het denkbaar is dat een deel van de middelen wordt besteed buiten het stedelijk focusgebied aan activiteiten, gericht op de te behalen resultaten die bijdragen aan de doelstellingen van de in artikel 2, tweede lid, genoemde thema's, maar hoofdzakelijk ten goede komen aan de inwoners van of betrokken organisaties in het stedelijk focusgebied.

Artikel 11 – Aanvraag voor de specifieke uitkering en wijziging van de uitkering

Aanvragen worden ingediend door middel van het aanvraagformulier dat door de minister elektronisch wordt verstrekt. De aanvragen kunnen worden ingediend binnen de periode van 7 juli tot en met 17 oktober 2025 (eerste lid). Een aanvraag kan enkel worden ingediend met een bijgevoegd schriftelijk akkoord van de alliantie van het desbetreffende stedelijk focusgebied (tweede lid).

Middels hetzelfde aanvraagformulier kan later ook een wijziging van de uitkering worden aangevraagd om aanpassingen door te voeren in de te behalen resultaten in het stedelijk focusgebied en het daarvoor benodigde budget, die eerder zijn beschreven in de originele aanvraag en waarover de minister een beschikking heeft gegeven. Met de indiening van een wijzigingsaanvraag kan de verleningsbeschikking worden aangepast. Een wijzigingsaanvraag kan worden ingediend van 1 september 2026 tot en met 31 oktober 2026 en van 1 september 2027 tot en met 31 oktober 2027 (derde lid). Ook hierbij geldt dat een wijzigingsaanvraag enkel kan worden ingediend met een bijgevoegd schriftelijk akkoord van de alliantie van het desbetreffende stedelijk focusgebied. Een wijzigingsaanvraag kan uitsluitend worden ingediend als twee voorwaarden gelden. In het vierde lid is aangegeven dat een wijziging van de aanvraag alleen hoeft te worden ingediend als ten minste 25 procent van het budget voor een thema of voor de integrale activiteiten gewijzigd wordt of de wijziging ziet op een nieuw te behalen resultaat dat niet in de oorspronkelijke aanvraag was opgenomen. Verhoging van de uitkering boven de bedragen die in de bijlage bij deze regeling zijn opgenomen is niet mogelijk.

Het vijfde lid van artikel 11 bevat tevens de mogelijkheid om een nieuwe aanvraag in te dienen in het geval een eerdere aanvraag geheel of gedeeltelijk is afgewezen. Deze nieuwe aanvraag moet zien op de onderdelen (thema's en integrale deel) die eerder zijn afgewezen. Deze nieuwe aanvraag kan in de periode van 1 januari 2026 tot en met 28 februari 2026 worden ingediend. Op deze aanvraag is ook de termijn uit artikel 14 van toepassing. Dit betekent dat de minister binnen negen weken een beslissing neemt op de aanvraag.

Het aanvraagformulier zal worden bekendgemaakt op <https://www.leefbaarenveilig.nl> en tevens in gedigitaliseerde vorm beschikbaar worden gesteld door de minister. Gemeenten zullen in het communicatietraject rond deze regeling gewezen worden op de vindplaats van het formulier waarmee de kernbaarheid voor de gemeenten voldoende verzekerd is.

Artikel 12 – Reserveringsregeling en bestedingstermijn

Op grond van het eerste lid wordt de mogelijkheid geboden om de door het Rijk per jaar voor elk thema of het integrale deel, op basis van de meerjarige verleningsbeschikking, uit te keren middelen, lokaal over de periode 2025 tot en met 2028 te (her)verdelen en dat in de aanvraag te vermelden. Zo kan beter ingespeeld worden op de lokale behoefte om de uitkering aan te laten sluiten op de uitvoering en de daarvoor benodigde financiering. Zoals in artikel 11 is aangegeven, wordt de aanvraag ingediend met een bijgevoegd schriftelijk akkoord van de alliantie van het stedelijk focusgebied.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat het kasritme vanuit de door het Rijk ter beschikking gestelde bedragen niet wordt aangepast. Dat betekent dat bij het 'naar voren' halen van de bedragen naar een eerder jaar het stedelijk focusgebied dit zelf moet (voor)financieren.

In het tweede lid is bepaald dat, als de middelen niet besteed worden in het jaar waarvoor ze ter beschikking zijn gesteld, die middelen mogen worden besteed in de volgende kalenderjaren tijdens periode 2026 tot en met 2028. De niet bestede middelen kunnen worden besteed aan activiteiten binnen hetzelfde thema of het integrale deel ten behoeve van te behalen resultaten zoals omschreven in de aanvraag onder de voorwaarde dat de alliantie hier schriftelijk mee akkoord gaat. Alle middelen moeten uiterlijk op 31 december 2028 zijn besteed (derde lid).

Indien wordt voorzien dat de middelen niet besteed kunnen worden vóór 31 december 2028, kan bij de minister een gemotiveerd verzoek tot uitstel van de bestedingstermijn worden ingediend tussen 1 augustus 2028 en 1 oktober 2028. De minister kan op dit verzoek maximaal uitstel verlenen tot en met 31 december 2029. Onderbesteding kan één van de redenen zijn om uitstel te verlenen. Het verzoek tot uitstel kan enkel worden ingediend met een bijgevoegd schriftelijk akkoord van de alliantie van het desbetreffende stedelijk focusgebied (vierde lid).

Artikel 13 – Afwijzingsgronden

Als in de aanvraag te behalen resultaten worden opgenomen waarvan de minister niet denkt dat die zullen bijdragen aan de doelen die in de artikelen 4, eerste lid, 5, eerste lid, 6, eerste lid, 7, eerste lid, 8, eerste lid, en 9, eerste lid van deze regeling zijn geformuleerd, kan de aanvraag worden afgewezen (eerste lid).

Als de minister gegronde redenen heeft om te verwachten dat de uitkering die wordt aangevraagd niet zal worden besteed aan de te behalen resultaten waarvoor deze bestemd is, kan hij de aanvraag afwijzen. Ook kan hij de aanvraag afwijzen, als hij reden heeft om te vermoeden dat niet zal worden voldaan aan de overige voorwaarden van deze regeling (tweede lid)

In het derde lid wordt benadrukt dat het niet is toegestaan dat de uitkering wordt ingezet voor precies dezelfde kosten als waarvoor reeds via andere financieringsstromen en regelingen een vergoeding van overheidswege wordt ontvangen (geen dubbelfinanciering van één en dezelfde activiteit). Het is bijvoorbeeld ook niet toegestaan de uitkering te besteden aan activiteiten die worden uitgevoerd op scholen die voor dezelfde activiteiten reeds subsidie hebben toegekend gekregen via de Subsidieregeling School en Omgeving 2025-2028.

De specifieke uitkering op grond van deze regeling is bedoeld om een extra impuls te geven aan de versterking van de stedelijke focusgebieden. Met deze uitkering kunnen de stedelijke focusgebieden het volgende type activiteiten financieren:

- volledig nieuwe activiteiten: de activiteiten die met deze regeling worden bekostigd zijn niet eerder in het stedelijke focusgebied ingezet;
- uitbreiding bestaande activiteiten: een deel van de activiteiten zijn eerder in het stedelijke focusgebied ingezet. De middelen vanuit deze regeling dragen bij aan een uitbreiding of intensivering van deze eerder ingezette activiteiten; en
- voortzetting bestaande activiteiten: reeds bestaande activiteiten die voldoen aan de doelen zoals beschreven in deze regeling kunnen ook met de middelen uit deze regeling worden gefinancierd.

In het vierde lid is geregeld dat de specifieke uitkering niet wordt verstrekt voor de verschuldigde BTW. De activiteiten waarvoor de uitkering wordt verstrekt kunnen kosten betreffen waarover de gemeente BTW verschuldigd is. Bij de toekenning van de specifieke uitkering middels een verleningsbeschikking zal de bijdrage exclusief BTW worden toegekend. Voor de activiteiten wordt voor de BTW-component een percentage geraamd van 5% van de uitkering. Er wordt vanuit gegaan dat het grootste deel van de uitkering wordt besteed aan activiteiten waarvoor geen BTW is verschuldigd. Het geraamde BTW-percentage wordt dus nog in mindering gebracht op de in deze regeling (in de bijlage) opgenomen uit te betalen bedragen.

Uitzondering hierop zijn de activiteiten binnen het thema 'School en Omgeving' en binnen het thema 'ontwikkeling van het jonge kind'. Voor deze activiteiten is er een percentage geraamd van 0% in verband met een aantal BTW-vrijstellingen voor onderwijsinstellingen.

De BTW-component zal worden gestort in het BTW-Compensatiefonds van het Ministerie van Financiën. Gemeenten kunnen op grond van de relevante wet- en regelgeving een beroep doen op teruggave van de betaalde BTW-componenten.

Artikel 14 – Verstrekking en voorschot

Binnen negen weken na het einde van de aanvraagperiode neemt de minister een beschikking over onder meer de hoogte van de toegekende uitkering, en de te behalen resultaten waarvoor deze wordt verstrekt. Ten overvloede wordt opgemerkt dat deze termijn tevens geldt voor een aanvraag tot wijziging van de uitkering (artikel 11, derde lid). Het bedrag van de uitkering wordt betaald in drie termijnen: 2026, 2027 en 2028.

Artikel 15 – Verantwoording

Het college is verantwoordelijk voor de financiële rapportage richting het Rijk en doet dit in samenspraak met de alliantie. Hierbij wordt artikel 17a, eerste lid, van de Financiële-verhoudingswet gevolgd.

Artikel 16 – Vaststelling en terugvordering

Op basis van de verantwoordingsinformatie over de besteding van de uitgekeerde middelen, stelt de minister vast of de middelen rechtmatig zijn besteed. Dit doet hij na het aflopen van de bestedingstermijn, binnen dertien weken na ontvangst van de financiële rapportage. Als alle uitgekeerde middelen volledig en rechtmatig zijn besteed, wordt het bedrag vastgesteld ter hoogte van het bedrag dat was genoemd in de verleningsbeschikking. Als het bedrag gedeeltelijk niet is besteed, kan het bedrag lager worden vastgesteld. Het overgebleven bedrag wordt terugbetaald aan de minister. Als de financiële rapportage niet op tijd of niet volledig aan de minister wordt verzonden, zal de minister ambtshalve de uitkering op een lager bedrag vaststellen. Tot slot kan de minister een bedrag terugvorderen indien uit de verantwoordingsinformatie, bedoeld in artikel 17a, eerste lid, van de Financiële-verhoudingswet, blijkt dat de specifieke uitkering niet volledig of onrechtmatig is besteed. De minister doet binnen één jaar na ontvangst van de verantwoordingsinformatie mededeling van de terugvordering aan het college.

Artikel 17 – Hardheidsclausule

Als het toepassen van een of meerdere bepalingen uit deze regeling leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard, kan de minister besluiten daarvan af te wijken. Toepassing van deze hardheidsclausule zal enkel plaatsvinden in bijzondere omstandigheden gelet op het belang om een uitkering te verstrekken aan de stedelijk focusgebieden voor de doelen genoemd in artikel 2. Benadrukt wordt dat eventuele toepassing van de hardheidsclausule geen nadelige effecten zal hebben voor derden. Indien een uitkering wordt verstrekt met toepassing van de hardheidsclausule, betekent dit namelijk niet dat de uitkering aan een andere gemeente lager wordt. Dit omdat de budgetten reeds vast staan en zijn opgenomen in de bijlage bij deze regeling.

Artikel 18 – Informatie en evaluatie

Het college verstrekt, in samenspraak met de alliantie, aan de minister op verzoek periodiek informatie over de voortgang van de besteding van de uitkering en van de te behalen resultaten waarvoor de uitkering is verstrekt (eerste lid). De minister evalueert of de bestede middelen van de uitkering bijdragen aan de doelen genoemd in artikel 2, waarbij wordt gemonitord in hoeverre de te behalen resultaten daadwerkelijk zijn gerealiseerd, en of de middelen van de uitkering op deze manier doelmatig besteed worden (tweede lid). Het college helpt de minister daarbij door

toegang te verlenen aan onderzoekers of, in samenspraak met de alliantie, informatie te geven indien daarom wordt gevraagd (derde lid).

Artikel 19 – Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking per 1 juli 2025. Hiermee wordt afgeweken van de invoeringstermijn van drie maanden. Het afwijken van deze termijn is echter gewenst, omdat dit grote (financiële) onzekerheid voor de desbetreffende gemeenten en hun partners voorkomt. Door af te wijken van de termijn van drie maanden is het mogelijk om de middelen voor 2026 (en voor 2027 en 2028) middels een meerjarige verleningsbeschikking vroegtijdig bekend te maken ten behoeve van een soepele overgang van de uitkering op basis van de vorige regeling naar die op grond van deze regeling. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het tijdig kunnen afsluiten van (meerjarige) contracten of het verlenen van subsidies voor de realisatie van het uitvoeringsprogramma.

De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Mona Keijzer